

Plenarhandling

A8-0168/2018

14.5.2018

BETÄNKANDE

om genomförandet av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem (2016/2328(INI))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor
Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

Föredragande: Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Angelika Mlinar

(Gemensamt utskottsförfarande – artikel 55 i arbetsordningen)

INNEHÅLL

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER.....	3
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	5
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	25
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	26

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Syftet med detta betänkande är att bedöma genomförandet av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem i EU:s medlemsstater. Betänkandet fokuserar särskilt på dess samstämmighet, relevans, ändamålsenlighet och effektivitet. Detta omfattar olika aspekter av tillämpningen av direktivet: åtgärderna för rättsligt införlivande på medlemsstatsnivå, det praktiska genomförandet av direktivet på plats, de fördelar det har inneburit för brottsoffren och de utmaningar man stött på. I betänkandet ges slutligen ett antal rekommendationer till kommissionen och medlemsstaterna om hur genomförandet av direktivet kan främjas ytterligare i framtiden.

Europaparlamentet spelar en viktig roll i främjandet av ytterligare insatser på EU-nivå för att stärka en korrekt tillämpning av direktivet genom stöd till och främjande av rättigheter för brottsoffer i allmänhet och särskilt genom stöd i form av EU-medel som syftar till att ge adekvat rättslig utbildning.

Parlamentet bör också stödja och främja större enhetlighet mellan EU:s olika rättsliga instrument om brottsoffers rättigheter genom att effektivisera tillvägagångssättet och säkerställa en mer sammanhållen process.

Medlemsstaterna skulle ha införlivat direktivet senast den 16 november 2015. I november 2017 hade 23 av 27 medlemsstater officiellt införlivat direktivet. (Danmark har valt att inte omfattas av direktivet.) Kommissionen har emellertid ännu inte bedömt införlivandet och genomförandet av direktivet, trots att den skulle lämnat en rapport senast i november 2017 enligt artikel 29 i direktivet.

Sedan de utnämndes har de båda medföredragandena samlat in information och förlitat sig på följande källor, bland annat

- en utfrågning som hölls under det gemensamma utskottssammanträdet för LIBE och FEMM den 11 januari 2018,
- en efterhandsbedömning av Europaparlamentets utredningstjänst, som offentliggjordes i december 2017,
- informationsutbyte med berörda institutionella aktörer och organisationer för skydd av brottsoffer.

BEDÖMNING

Många människor faller offer för brott i EU varje år. Ungefär 30 miljoner brott, med undantag för mindre förseelser, anmäls enbart till polisen. Alltfler människor reser, bor eller studerar utomlands och riskerar således att falla offer för brott som begås i ett annat land än det egna. EU har fått i uppdrag att se till att EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som flyttar inom unionen skyddas.

Brottsoffer måste ha rätt att

- förstå och att bli förstådda vid kontakt med en myndighet (t.ex. genom att ett klart och

enkelt språk används),

- få information vid den första kontakten med en myndighet,
- göra en formell brottsanmälan och få en skriftlig bekräftelse,
- få tolkning och översättning (åtminstone under intervjuer och förhör av brottsoffret),
- erhålla information om hur det egna ärendet fortskrider,
- få hjälp från stödverksamheter för brottsoffer.

En rad faktorer har identifierats som kan undergräva direktivets ändamålsenliga verkan i praktiken, bland annat följande:

- Brist på medvetandehöjande åtgärder i samband med direktivets genomförande.
- Brist på information på ett språk som brottsoffren förstår, bland annat på ett lättbegripligt språk eller teckenspråk när så är lämpligt.
- Brist på finansiellt stöd för tillhandahållande av tjänster och bristande samordning av stödverksamheter, polis, åklagare och andra relevanta aktörer.
- Bristande deltagande av intressenter och utbildning av rättstillämpare.

En av de viktigaste frågorna när det gäller skillnader i nationella straffrättsliga bestämmelser som påverkar skyddet av brottsoffer rör medlemsstaternas olika definitioner av viktiga begrepp. Det mest påfallande är skillnaderna i definitionen av begreppet ”brottsoffer”, där den nationella lagstiftningens räckvidd är mer eller mindre omfattande, t.ex. att även familjemedlemmar omfattas (se avsnitt 3.4 om definition av brottsoffer). Stalkning är ett ytterligare exempel på ett begrepp som inte alla medlemsstater har med i sin strafflagstiftning.

Ett område där de flesta medlemsstater har gjort stora framsteg på både lagstiftningsnivå och administrativ nivå är individuell bedömning (artikel 22 i direktivet). Att det görs en individuell bedömning när brottsoffer anmäler ett brott är avgörande för att säkerställa att deras behov och alternativ bedöms på ett korrekt sätt av rättstillämparna. Inga brottsoffer kan få lämpligt stöd om tjänstemännen i första ledet (i de flesta fall polisen där ett brottsoffer anmäler ett brott) inte känner till brottsoffrens personliga särdrag, brottets typ eller art och omständigheterna kring brottet.

Trots det varierar sättet att genomföra de individuella bedömningarna mycket mellan medlemsstaterna, och vissa fall handlar det bara om att kryssa i ett formulär med olika alternativ. Även om de individuella bedömningarna skulle genomföras på lämpligt sätt i hela EU är dessutom tillgången till stödstrukturer för brottsoffer inte densamma i alla medlemsstater och ibland inte ens i samma medlemsstat. Vidare är ordentlig samordning på medlemsstatsnivå fortfarande en utmaning. Leverantörer av stöd till brottsoffer organiseras vanligtvis av antingen statliga eller icke-statliga organisationer, och de existerar ofta parallellt, vilket leder till frågan om konsekvent och långsiktig finansiering av stödverksamheter och frågan om deras respektive skyldigheter.

SLUTSATSER

Medföredragandena rekommenderar starkt alla medlemsstater att införliva direktivet och genomföra det fullt ut.

De påpekar också att medlemsstaterna bör undvika eventuella brister i genomförandet av direktivet på grund av olika tolkningar på nationell nivå och nationella straffrättsliga skillnader som påverkar skyddet av brottsoffer.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem (2016/2328(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artiklarna 8, 10, 18, 19, 21, 79 och 82 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artiklarna 3, 6, 20, 21, 23, 24, 41 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen),
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, som antogs av FN:s generalförsamling 1948,
- med beaktande av 1989 års FN-konvention om barnets rättigheter,
- med beaktande av 1979 års FN-konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
- med beaktande av resolutionen om grundläggande rättsprinciper för offer för brott och offer för maktmissbruk, som antogs av FN:s generalförsamling den 29 november 1985,
- med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen) och rådets beslut (EU) 2017/865¹ och (EU) 2017/866² av den 11 maj 2017 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet,
- med beaktande av rekommendation CM/Rec(2006)8 av den 14 juni 2006 från Europarådets ministerkommitté till medlemsstaterna om stöd till brottsoffer,
- med beaktande av rekommendation CM/Rec(2010)5 av den 31 mars 2010 från Europarådets ministerkommitté till medlemsstaterna om åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet,
- med beaktande av rådets rambeslut 2001/220/RIF av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 6 december 2013 om bekämpning av hatbrott inom Europeiska unionen och av den 5 juni 2014 om förebyggande och bekämpning av alla former av våld mot kvinnor och flickor, inbegripet kvinnlig könsstympning,

¹ EUT L 131, 20.5.2017, s. 11.

² EUT L 131, 20.5.2017, s. 13.

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/800 av den 11 maj 2016 om rättssäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF⁶,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 14 december 2017 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi⁸,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen⁹,
- med beaktande av rådets direktiv 2004/80/EG av den 29 april 2004 om ersättning till brottsoffer¹⁰,
- med beaktande av studien *How can the EU and the Member States better help victims of terrorism?*, offentliggjord av parlamentets utredningsavdelning för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor i september 2017,

¹ EUT L 88, 31.3.2017, s. 6.

² EUT L 132, 21.5.2016, s. 1.

³ EUT L 181, 29.6.2013, s. 4.

⁴ EUT L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁵ EUT L 338, 21.12.2011, s. 2.

⁶ EUT L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁷ EUT L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁸ Antagna texter, P8_TA(2017)0501.

⁹ EUT L 127, 29.4.2014, s. 39.

¹⁰ EUT L 261, 6.8.2004, s. 15.

- med beaktande av undersökningen från EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) *Second European Union minorities and discrimination survey*, offentliggjord i december 2017,
- med beaktande av FRA:s studie *Child-friendly justice – Perspectives and experiences of children involved in judicial proceedings as victims, witnesses or parties in nine EU Member States*, offentliggjord i februari 2017,
- med beaktande av FRA:s rapport om grundläggande rättigheter 2017, offentliggjord i maj 2017,
- med beaktande av FRA:s rapport om grundläggande rättigheter 2016, offentliggjord i maj 2016,
- med beaktande av FRA:s studie *Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims*, offentliggjord i januari 2015,
- med beaktande av FRA:s studie *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union*, offentliggjord i juni 2015,
- med beaktande av FRA:s rapport *Violence against women: an EU-wide survey*, offentliggjord i mars 2014,
- med beaktande av rapporten om IVOR-projektet *Implementing Victim-oriented reform of the criminal justice system in the EU*, offentliggjord den 6 maj 2016,
- med beaktande av rapporten från Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) *An analysis of the Victims' Rights Directive from a gender perspective*,
- med beaktande av Yogyakartaprinciperna plus 10, antagna den 10 november 2017 (principer och stater skyldigheter i fråga om tillämpningen av internationell människorättslagstiftning med avseende på sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och könsegenskaper),
- med beaktande av sin resolution av den 12 september 2017 om förslaget till rådets beslut om ingående på Europeiska unionens vägnar av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet¹,
- med beaktande av bedömningen av genomförandet på EU-nivå av direktiv 2012/29/EU, framtagen av enheten för efterhandsbedömningar vid Europaparlamentets utredningstjänst,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen och artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av den gemensamma behandlingen av ärendet i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män, i enlighet med artikel 55

¹ Antagna texter, P8_TA(2017)0329.

i arbetsordningen,

- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A8-0168/2018), och av följande skäl:
 - A. Syftet med direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem (nedan kallat *direktivet om brottsoffers rättigheter*) är att sätta brottsoffret i centrum för det straffrättsliga systemet och att stärka brottsoffers rättigheter så att alla brottsoffer har samma rättigheter oavsett var brottet ägde rum och vad de har för nationalitet eller uppehållsstatus.
 - B. Fram till september 2017 hade 23 av 27 medlemsstater införlivat direktivet om brottsoffers rättigheter i sin nationella lagstiftning. Kommissionen har inlett 16 överträdelseförfaranden mot medlemsstater som i praktiken ännu inte följer direktivet fullt ut. Genom direktivet har det blivit möjligt att göra framsteg i hanteringen av offer för brott i en annan medlemsstat. Det förekommer fortfarande brister i fråga om gränsöverskridande situationer.
 - C. Det finns enhetliga normer och instrument på EU-nivå för att förbättra unionsmedborgarnas liv, men fortfarande behandlas brottsoffer olika från land till land.
 - D. Trots att det har gjorts många förändringar i medlemsstaterna känner brottsoffer fortfarande ofta inte till sina rättigheter, vilket undergräver direktivets ändamålsenlighet i praktiken, i synnerhet kravet på tillgång till information.
 - E. Utöver juridisk hjälp delar stödgrupper för brottsoffer in offrens behov i fyra grupper: rätt till rättvisa, värdighet, sanning och minne, där det sistnämnda innebär ett villkorslöst förkastande av terrorism.
 - F. Vissa medlemsstater brister i stödverksamheterna för brottsoffer och i samordningen av dessa på lokal, regional, nationell och internationell nivå, vilket gör det svårt för brottsoffer att få hjälp från befintliga stödverksamheter.
 - G. Skyddade boenden, kvinnocentrum och telefonjourer är centrala instanser till stöd för kvinnliga våldsoffer och deras barn. Tillhandahållandet av skyddade boenden för kvinnor och kvinnocentrum är otillräckligt i Europa. Det finns ett akut behov av skyddade boenden och kvinnocentrum eftersom sådana erbjuder säkerhet, husrum, rådgivning och stöd för kvinnor som överlevt våld i hemmet och för deras barn. Avsaknad av skyddade boenden kan riskera kvinnors liv.
 - H. Om ett terrorattentat inträffar i en medlemsstat och offret är bosatt i en annan bör de båda medlemsstaterna samarbeta nära för att underlätta brottsofferstöd.
 - I. Om statliga enheter och nationella institutioner vidtog effektiva och skyddsriktade åtgärder för att bistå brottsoffren skulle medborgarna stödja och känna tillit till institutionerna, vilket skulle stärka deras anseende.
 - J. Många som arbetar inom hälso- och sjukvården kan förväntas komma i kontakt med

- brottsoffer, särskilt offer för könsrelaterat våld, och ofta kontaktar brottsoffret dem först för att anmäla ett brott. Det finns belägg för att de som arbetar inom hälso- och sjukvården, såsom läkare och annan medicinsk personal, får begränsad utbildning i att hantera könsrelaterat våld.
- K. Kvinnor som utsatts för könsrelaterat våld behöver alltid särskilt stöd och skydd på grund av sin särskilda sårbarhet för sekundär och upprepad viktigmisering.
- L. Det finns fortfarande en systematisk underrapportering när det gäller fall eller förövare av våld i EU, särskilt avseende minoriteter, migranter, människor med uppehållsstatus som familjemedlem eller med osäker uppehållsstatus, hbtj-personer, antisemitiska brott, sexuella övergrepp mot barn, våld i hemmet och könsrelaterat våld, människohandel och offer för tvångsarbete. Omkring två tredjedelar av alla kvinnor som utsätts för könsrelaterat våld anmäler inte detta till någon myndighet, då de är oroliga för vedergällning, förödmjukelse och social stigmatisering.
- M. Hatbrott mot hbtj-personer förekommer i hela EU. Dessa brott är underrapporterade och brottsoffrens rättigheter respekteras därför inte.
- N. Enligt FRA:s studie *Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights* löper invandrare större risk att drabbas av brott, oberoende av andra kända riskfaktorer.
- O. Antalet rasistiska hatbrott mot migranter och asylsökande har ökat i medlemsstaterna. Mycket få av dem som begår dessa hatbrott ställs inför rätta.
- P. Även om alla brottsoffer ska ha lika rättigheter utan diskriminering enligt artikel 1 i direktivet har de flesta medlemsstater i själva verket inte infört policyer eller förfaranden för att papperslösa brottsoffer på ett säkert sätt ska kunna anmäla allvarlig arbetskraftsexploatering, könsrelaterat våld och andra former av övergrepp utan risk för immigrationspåföljder. Detta drabbar i oproportionerlig grad kvinnor och flickor, som också är mer utsatta för människohandel och sexuell exploatering. Enligt FRA:s undersökning *Second European Union minorities and discrimination survey* hade bara var åttonde svarande rapporterat eller anmält den senaste diskriminerande händelse de varit med om på grund av sin etniska bakgrund eller invandrarbakgrund.
- Q. I artikel 1 direktivet anges att de rättigheter som fastställs i detta ska gälla brottsoffer på ett icke-diskriminerande sätt, inbegripet när det gäller deras uppehållsstatus.
- R. #MeToo-kampanjen har belyst att rättssystemet inte erbjuder kvinnor och flickor rättvisa och skydd på ett adekvat sätt och att offer för könsrelaterat våld därför inte får det stöd som de behöver.
- S. Ratificering och ett fullständigt genomförande av Istanbulkonventionen ger EU en samstämmig rättslig ram för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och skydda våldsoffren. Definitionen av könsrelaterat våld bör baseras på Istanbulkonventionen och erkänna den strukturella karaktären hos kvinnovåld och andra former av könsrelaterat våld samt våldets kopplingar till den alltför bristande jämställdheten mellan kvinnor och män. Våld i nära relationer måste ses ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom det drabbar kvinnor i oproportionerlig hög grad.

- T. Kvinnor är mest utsatta för stalkning, vilket är en vanlig form av könsrelaterat våld. Stalkning har inte tagits upp som ett särskilt brott i sju medlemsstaters strafflagstiftning.
- U. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt säkerhet och skydd för barn till kvinnor som drabbats av könsrelaterat våld och våld i hemmet.
- V. Ofta informeras inte brottsoffren ordentligt om rättegångarna och deras resultat. Alltför ofta får brottsoffren utan förvarning veta att gärningsmannen har frigetts via medier eller andra externa kanaler och inte av de behöriga myndigheterna.
- W. Brottsoffer och familjemedlemmar får inte tillräcklig information om sina rättigheter när ett brott begås i en annan medlemsstat än den där brottsoffret är bosatt. Medlemsstaterna har olika definitioner av begreppet ”brottsoffer”. Till följd av detta sträcker sig den nationella lagstiftningen olika långt (ibland omfattas exempelvis även familjemedlemmar).
- X. Lättillgängliga och allmänt kända nummer till telefonjourer är för många kvinnor det första steget mot den hjälp och det stöd som de behöver när de är med om våld i nära relationer.
- Y. Endast 27 % av européerna känner till det gemensamma europeiska larmnumret 112. Alla har inte tillgång till det ännu.
- Z. I många fall är brottsoffret det viktigaste vittnet under rättegången och måste få skydd mot eventuella hämndaktioner eller hot från förövaren, bland annat genom förhindrande av upprepad eller sekundär viktimisering. Vittnesmål är avgörande för ett välfungerande straffrättsligt system och för tilltron till det och av väsentlig betydelse för en effektiv utredning och lagföring av organiserad brottslighet och terroristgrupper som därigenom kan komma att upplösas. Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att ge vittnen verksamt skydd och öka utbytet av bästa praxis och det internationella samarbetet på detta område.
- AA. Brister i genomförandet av direktivet om brottsoffers rättigheter har framför allt rapporterats i fråga om att
- tillhandahålla lämpliga tjänster till brottsoffer i enlighet med deras särskilda behov,
 - på ett korrekt sätt genomföra kraven om att garantera en individuell bedömning av brottsoffer,
 - på ett korrekt sätt inrätta mekanismer som gör att den brottsmisstänkte kan få en kopia av brottsanmälan,
 - garantera lika tillgång till stödverksamheter och specialiststöd för alla brottsoffer, däribland personer med funktionsnedsättning, hbtqi-personer, barn, offer för könsrelaterat våld, inklusive sexuellt våld, samt offer för hatbrott och hedersrelaterade brott, oavsett uppehållsstatus,
 - garantera snabba, effektiva och brottsoffercentrerade förfaranden i brottmål, där

- hänsyn tas till de särskilda behoven hos de mest utsatta grupperna,
- samla in uppgifter om och analysera våldskultur, kvinnohat och könsstereotyper och deras koppling till förekomsten av hatbrott,
 - informera brottsoffren om förövarnas straffrättsliga eller processrättsliga situation.
- AB. Brottsoffer rapporterar regelbundet att rättsprocessen i sig själv är ett slags viktimisering – en sekundär eller upprepad viktimisering. Hur brottsoffren upplever systemet påverkas av olika faktorer, bland annat hur de behandlas under processen och hur mycket kontroll och möjlighet att delta de ges.
- AC. Offer för terrorism har blivit utsatta för ett attentat vars syfte i slutändan varit att skada samhället eller den större grupp som de representerar. De är därför i behov av uppmärksamhet, stöd och socialt erkännande av särskilt slag på grund av det begångna brottets speciella karaktär.
- AD. Vissa rättigheter för offren för terrorattentaten i Bryssel 2016, som rätten till ekonomiskt stöd och ersättning, tillämpades eller beviljades inte på korrekt sätt i enlighet med bestämmelserna i direktivet om brottsoffers rättigheter.

Bedömning av genomförandet av direktivet

1. Europaparlamentet kritiserar kommissionens underlåtenhet att i enlighet med artikel 29 i direktivet om brottsoffers rättigheter överlämna en rapport för parlamentet och rådet om tillämpningen av direktivet senast i november 2017. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att samarbeta och att skicka alla relevanta uppgifter och all relevant statistik till kommissionen för att underlätta dess bedömning av direktivets genomförande.
2. Europaparlamentet är kritiskt till att endast 23 av 27 medlemsstater officiellt hade införlivat direktivet i september 2017, dvs. två år efter att det skulle ha skett, och att vissa medlemsstater endast delvis följer direktivet och endast i fråga om vissa bestämmelser.
3. Europaparlamentet noterar vissa medlemsstaters framgångsrika genomförande av vissa bestämmelser i direktivet om brottsoffers rättigheter, nämligen
 - rätten till tolkning och översättning,
 - rätten att höras,
 - barns rätt till skydd som brottsoffer,
 - rättigheter för brottsoffer i samband med brottsanmälan,
 - rätten att få information vid den första kontakten med en behörig myndighet.
4. Europaparlamentet beklagar emellertid att det fortfarande finns betydande brister i införlivandet och genomförandet av direktivet i många medlemsstater, särskilt när det gäller

- komplexa förfaranden för tillgång till stödverksamheter och brister i systemet för stöd till brottsoffer, bland annat otillräcklig tillgång till juridisk hjälp och ersättning, brist på ekonomiskt stöd och samordning mellan stödverksamheter och inkonsekventa mekanismer för hänvisning av brottsoffer,
 - det faktum att det ofta inte ges tydlig information på mer än ett språk, vilket i realiteten gör det svårt för brottsoffer att söka skydd utomlands i en annan medlemsstat,
 - bristen på lagstöd i gränsöverskridande fall och rättigheter för brottsoffer som bor i en annan medlemsstat samt underlåtenheten att vidta åtgärder för att se till att obefintlig eller osäker uppehållsstatus inte utgör något hinder för brottsoffrens möjligheter att hävda sina rättigheter enligt detta direktiv.
5. Europaparlamentet framhåller den vitala betydelsen av att den första kontakten med brottsoffret sker på ett korrekt sätt, särskilt när det handlar om offer för könsrelaterat våld. Parlamentet konstaterar emellertid att vissa av de mest utsatta offren – till exempel underåriga barn och personer utan utbildning, personer med funktionsnedsättning eller äldre, samt (av språkliga skäl) migranter och offer för människohandel – kan ha svårt att förstå den information som ges, och eftersom deras rätt till information enligt artikel 4 i direktivet därigenom inte kan utövas fullt ut är det nödvändigt att se till att det finns en kvalificerad expert på plats för att bistå offren. Parlamentet konstaterar att artikel 4 är en av direktivets styrkor, eftersom den hjälper brottsoffren att utöva sin rätt till det stöd och skydd som finns tillgängligt i enlighet med direktivet.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja enkel tillgång till rättslig prövning och adekvat juridisk hjälp utan kostnad, eftersom detta på ett påtagligt sätt bidrar till att bryta tystnaden och öka brottsoffrets tilltro till det straffrättsliga systemet, minskar möjligheten till straffrihet och gör att brottsoffret kan påbörja sin psykiska återhämtningsprocess.
7. Europaparlamentet uppmanar samtliga medlemsstater att införa och verkligen tillämpa rätten till information enligt artikel 4 i direktivet om brottsoffrets rättigheter till förmån för alla brottsoffer och potentiella brottsoffer. Parlamentet framhåller behovet av att förbättra informationsmekanismerna i medlemsstaterna så att brottsoffren inte bara känner till sina rättigheter utan även vet vart de ska vända sig för att utöva dem. Parlamentet påpekar att de yrkespersoner som först tar sig an brottsoffren bör fungera som deras främsta kontaktpunkt för information om deras rättigheter och om program avsedda att hantera viktigmiseringsituationer. Parlamentet understryker att underlåtenhet att informera brottsoffret före, under och efter straffrättsliga förfaranden gör att brottsoffrens rättigheter inte kan utövas ordentligt, skapar missnöje med rättssystemet och avskräcker offret från att delta aktivt i de straffrättsliga förfarandena.
8. Europaparlamentet beklagar att alltför många medlemsstater i sin lagstiftning inte har infört individuella bedömningar av brottsoffer, vilket leder till brister när det gäller att upptäcka och identifiera deras särskilda behov, behandla dem med respekt och värdighet och följaktligen erbjuda dem ett skydd som motsvarar deras särskilda behov.
9. Europaparlamentet noterar att vissa medlemsstaters underlåtenhet att införliva direktivet i den nationella lagstiftningen innebär att medborgarna i dessa medlemsstater

diskrimineras när det gäller skyddet av deras rättigheter som EU-medborgare.

10. Europaparlamentet beklagar att direktivet om brottsoffers rättigheter begränsar brottsoffers möjlighet att utöva sin rätt till juridisk hjälp på grund av bestämmelser som föreskriver att medlemsstaterna ska erbjuda juridisk hjälp endast när brottsoffer är parter i straffrättsliga förfaranden och att de villkor eller processrättsliga regler enligt vilka brottsoffren har tillgång till juridisk hjälp ska fastställas i nationell rätt. Parlamentet betonar att dessa begränsningar kan vara särskilt betungande för offer för könsrelaterat våld som inte gör en anmälan och vilkas fall aldrig kommer att behandlas inom ramen för det straffrättsliga systemet.
11. Europaparlamentet konstaterar att andra instrument som tar upp liknande successiva tillägg till brottsoffrens rättigheter komplicerar samstämmigheten med direktivet om brottsoffers rättigheter.
12. Europaparlamentet erinrar om att tredjelandsmedborgare och EU-medborgare som utsatts för brott i en annan medlemsstat också kan åtnjuta de rättigheter och det stöd och skydd som detta direktiv erbjuder, oavsett uppehållsstatus, och att offer för brott som begåtts i en annan medlemsstat än den där de är bosatta kan göra sin anmälan hos de behöriga myndigheterna i bosättningsmedlemsstaten. Parlamentet konstaterar emellertid att denna rättighet ofta urholkas på grund av osäkerhet i fråga om medlemsstaternas bestämmelser om extraterritoriell tillämplighet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att uppehållsstatus inte är ett kriterium för ett fullständigt utövande av brottsoffrens rättigheter och att förtydliga sina nationella bestämmelser om extraterritoriell tillämplighet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera brottsoffer som inte är bosatta i landet stödverksamheter och information om deras rättigheter och att vidta särskilda åtgärder som framför allt fokuserar på alla brottsoffers rätt till ersättning i straffrättsliga förfaranden. Parlamentet uppmuntrar i detta sammanhang medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att underlätta samarbete mellan sina behöriga myndigheter eller enheter som tillhandahåller specialiststöd, så att brottsoffren verkligen får tillgång till sådan information och sådana tjänster.
13. Europaparlamentet erinrar medlemsstaterna om att brottsoffer som inte är lagligt bosatta också bör ha tillgång till rättigheter och tjänster, bland annat skyddade boenden och andra specialiserade tjänster enligt detta direktiv, såsom rättsligt skydd och psykologiskt och ekonomiskt stöd från medlemsstaterna, utan att behöva vara rädda för att utvisas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa åtgärder för att se till att dessa rättigheter och tjänster finns tillgängliga utan diskriminering. Parlamentet välkomnar vissa medlemsstaters beslut att bevilja papperslösa brottsoffer uppehållstillstånd av humanitära skäl eller så länge de straffrättsliga förfarandena pågår, vilket skulle kunna uppmuntra brottsoffer att anmäla brott och motarbeta det rådande klimatet av straffrihet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa lagstiftning som ger brottsoffer med uppehållstillstånd som familjemedlem möjlighet att ta sig ur situationer där övergrepp förekommer genom att erhålla självständiga uppehållstillstånd. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att uppmuntra och underlätta utbyte och utvärdering av befintlig god praxis mellan medlemsstaterna, där både brottsoffrens och civilsamhällets perspektiv kommer till uttryck.

Rekommendationer

Individuell bedömning

14. Europaparlamentet påminner om att ett av de viktigaste målen med direktivet om brottsoffers rättigheter är att förbättra brottsoffers ställning i EU och att sätta brottsoffret i centrum för det straffrättsliga systemet.
15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka rättigheterna för offer för hatbrott, bland annat sådana som begås mot hbtqi-personer eller med rasistiska motiv.
16. Europaparlamentet framhåller att individuella bedömningar är avgörande för att hjälpa alla brottsoffer att ta kontrollen över sin situation genom att informera dem om deras rättigheter, och rätten att fatta beslut, i de förfaranden som de är del i och, om det rör sig om barn, rätten att få tillgång till de specifika rättssäkerhetsgarantier som ska gälla för dem redan från början av det rättsliga förfarandet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att på ett korrekt sätt införa individuell bedömning i rätt tid av brottsoffer i sin lagstiftning, bland annat i samband med deras inledande kontakt med en behörig myndighet, om detta är nödvändigt, eftersom detta är ett nödvändigt steg i processen för att kunna upptäcka och identifiera ett brottsoffers särskilda behov, samt att sedan bevilja särskilt skydd i enlighet med dessa behov och förhindra sekundär och upprepad viktimisering, hot och hämnd. Parlamentet poängterar att de individuella bedömningarna måste ses över regelbundet för att fastställa kontinuerliga stödbehov och att brottsoffret bör erbjudas en uppföljningsundersökning inom en lämplig tidsperiod efter det att brottet inträffade, baserat på befintlig kunskap om traumareaktioner. Parlamentet erinrar om att individuella bedömningar är särskilt nödvändiga för offer för människohandel och barn som utsatts för sexuella övergrepp, med tanke på de sociala, fysiska och psykologiska efterverkningarna av dessa brott. Parlamentet erinrar om att alla individuella bedömningar bör vara genusmedvetna, med tanke på att kvinnor och hbtqi-personer som utsatts för könsrelaterat våld behöver särskild uppmärksamhet och särskilt skydd på grund av den höga risken för upprepad viktimisering, och därför bör specifika åtgärder och specialiststöd säkerställas.

Stödverksamheter för brottsoffer

17. Europaparlamentet beklagar att brottsoffer har svårigheter att få tillgång till stödverksamheter och att det i vissa medlemsstater fortfarande inte har byggts upp stödverksamheter för brottsoffer. Parlamentet framhåller att alla brottsoffer i hela EU bör beviljas stödverksamheter och rättigheter och att dessa bör finnas tillgängliga även när en person ännu inte har bevisat att han eller hon är ett brottsoffer eller innan några officiella förfaranden inletts. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att sörja för skyddade boenden för kvinnor samt kvinnocentrum – och att öka deras antal och förbättra deras tillgänglighet – som kan bistå kvinnliga offer för alla typer av könsrelaterat våld, och att se till att kvinnor som överlevt våld aldrig nekas plats. Parlamentet insisterar på att tjänsterna måste byggas ut för att bättre tillgodose behoven hos alla kvinnor, i synnerhet kvinnor med funktionsvariationer och migrantkvinnor, även papperslösa. Parlamentet betonar att sådana tjänster även bör inbegripa specialiststöd som inte rör boende, såsom information och rådgivning, biträde i domstol och uppsökande verksamhet. Parlamentet anser att skyddade boenden för kvinnor bör hjälpa alla kvinnor som utsätts för våld i nära relationer och att de bör vara tillgängliga dygnet runt, alla dagar i veckan, och vara gratis för kvinnor och deras barn, så att

kvinnorna kan känna sig trygga och i stånd att anmäla könsrelaterat våld.

18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt individuell bedömning av barn och av barn som utsatts för någon form av brott, särskilt människohandel – bland annat för sexuell exploatering – samt könsrelaterat våld, sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Parlamentet påminner om att barn som är brottsoffer alltid ska anses ha behov av särskilt skydd på grund av sin utsatthet, i enlighet med artikel 22.4 i direktivet. Parlamentet framhåller att barn och unga brottsoffer måste tas om hand på ett sätt som tar vederbörlig hänsyn till deras utsatthet.

Utbildning

19. Europaparlamentet framhåller att det är ytterst viktigt med fortbildningsprogram på EU-nivå för att förfarandena i medlemsstaterna ska harmoniseras och standardiseras och för att garantera likabehandling av alla EU-medborgare.
20. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att erbjuda särskild utbildning för dem som ansvarar för att bistå offer för terroråd, liksom att tillhandahålla de resurser som behövs för detta ändamål.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillhandahålla genusmedvetna utbildningsprogram och riktlinjer för alla som arbetar med brottsoffer, såsom rättstillämpare, poliser, åklagare, domare, hälso- och sjukvårdspersonal, socialarbetare och civilsamhällesorganisationer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda EU-medel för sådana utbildningsändamål på ett adekvat sätt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att särskilt se till att de följer alla skyldigheter gällande utbildning av poliser, så att de kan göra bättre individuella bedömningar i rätt tid när ett brott har begåtts. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förebygga ytterligare eller sekundär viktigmisering hos brottsoffer, informera brottsoffren om vilka rättigheter de har och vilka tjänsten de kan tillgå samt hjälpa dem att ta kontrollen över sin situation som ett sätt att minska posttraumatisk stress. Parlamentet betonar att sådan utbildning också bör inkluderas i utbildningsprogram, i samarbete med civilsamhället och icke-statliga organisationer, och att obligatorisk och särskild utbildning regelbundet bör finnas tillgänglig för alla som arbetar med brottsoffer för att utveckla ett förhållningssätt anpassat till särdragen och behoven hos varje typ av brottsoffer, hjälpa dem som arbetar med detta att förebygga våld samt erbjuda adekvat stöd för utsatta grupper, såsom barn, kvinnor som utsatts för könsrelaterat våld, offer för människohandel, hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påpekar att det krävs personalutbildning för ett effektivt genomförande av direktivets mål. Parlamentet anser att sådan utbildning bör inbegripa vägledning om hur man ska se till att brottsoffer skyddas mot tvång, övergrepp och våld och får sin fysiska och psykiska integritet respekterad. Vidare anser parlamentet att all utbildning bör betona icke-diskrimineringsprincipen – en av direktivets hörnstenar.
22. Europaparlamentet erinrar om att barn som utsatts för brott är särskilt sårbara och att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt utbildning av personer som arbetar med offer för barnrelaterade brott, särskilt i fall som rör sexuella övergrepp och sexuell exploatering, med hänsyn tagen till behoven i olika åldersgrupper. Parlamentet framhåller att sådana personer bör kommunicera på ett barnanpassat sätt.

23. Europaparlamentet uppmantrar kommissionen att ge praktisk mening åt den internationella dagen för terrorismens offer genom att minst två gånger om året anordna ett internationellt evenemang särskilt ägnat åt utbyte av erfarenheter och bästa praxis mellan medlemsstaternas lokala, regionala och nationella myndigheter och åt insamling av vittnesmål från offer. Parlamentet anser att detta bör bidra till att säkerställa ett snabbt, enhetligt och fullständigt införlivande av direktivet, tidig upptäckt av gemensamma problem med tillämpningen samt fortlöpande utvärdering av dess förmåga till medvetandegörande och tillföra en operativ dimension till uttrycken för solidaritet och institutionellt och socialt stöd till offren.
24. Europaparlamentet understryker att hälso- och sjukvårdspersonal har en avgörande betydelse när det gäller att identifiera offer för våld i hemmet, eftersom våld mot kvinnor i nära relationer påverkar både den fysiska och psykiska hälsan på lång sikt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att information om stödverksamheter för offer och om offrens rättigheter finns tillgänglig för vårdpersonal och att tillhandahålla riktad utbildning till flera olika typer av vårdpersonal, bland annat allmänläkare, läkare som är specialiserade på akuthjälp, sjuksköterskor, sjukvårdsbiträden, socialarbetare inom psykisk hälsa och mottagningspersonal, så att brottsoffer bemöts på ett ändamålsenligt sätt, i synnerhet när det rör sig om könsrelaterat våld, och så att vårdpersonalen har möjlighet att identifiera fall av potentiella övergrepp och uppmantra kvinnliga offer att kontakta behörig myndighet.

Den gränsöverskridande dimensionen

25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ge ekonomiskt stöd och juridisk hjälp till familjemedlemmar vid ett allvarligt brott – till exempel när brottsoffret har avlidit eller skadats allvarligt – som ägt rum i en annan medlemsstat än den där offret är bosatt, särskilt i fall då familjen inte har råd att resa till den medlemsstaten för att närvara i domstol, betala för psykologiskt stöd eller få hem offret.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra handläggningen mer flexibel och skynda på förfarandena vid översändande av domar om könsrelaterat våld som utfärdats i ett land, i synnerhet när det rör sig om internationella par, så att myndigheterna i de båda makarnas länder kan agera i enlighet därmed så snart som möjligt och förhindra att vårdnaden om barnen kan ges till en pappa som anklagats för könsrelaterat våld i ett annat land.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att vidareutveckla brottsoffrens rättigheter så att EU kan spela en ledande roll i skyddet av brottsoffers rättigheter.

Processuella rättigheter

28. Europaparlamentet betonar vikten av att tillhandahålla kostnadsfri juridisk hjälp och samtidigt se till att den administrativa bördan för brottsoffret blir så liten som möjligt.
29. Europaparlamentet uppmanar i synnerhet medlemsstaterna att införa konfidentiella och anonyma förfaranden för brottsanmälningar, särskilt när det rör sig om sexuella övergrepp och övergrepp mot personer med funktionsnedsättning och minderåriga, i syfte att övervaka och utvärdera antalet brottsanmälningar och se till att papperslösa brottsoffer kan göra en anmälan utan att riskera konsekvenser som har att göra med

deras invandrarstatus.

30. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa rättsliga åtgärder i straffrättsliga förfaranden för att garantera skydd för barn som är brottsoffer – bland annat genom att tillgodose de specifika behoven hos barn som utsatts för könsrelaterat våld, särskilt i fall då barnets moder mördats av sin partner – under hela den tid som de straffrättsliga förfarandena pågår och att se till att de får hjälp och socialt och psykologiskt stöd efteråt, så att man undviker att barn som är brottsoffer utsätts för sekundär viktimisering. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa särskilda åtgärder i syfte att stärka rollen för nationella telefonjourer när det gäller barn som är brottsoffer, med tanke på att antalet barn som själva anmäler brott är begränsat.
31. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta hänsyn till signifikanta fall av könsrelaterat våld, inklusive våld i hemmet, när man beslutar om vårdnad och umgängesrätt, och anser att barnvittnens rättigheter och behov också bör beaktas när man erbjuder brottsoffer skydds- och stödverksamhet.
32. Europaparlamentet erinrar medlemsstaterna om skyldigheten att tillhandahålla kostnadsfri översättning och tolkning, och konstaterar samtidigt att brist på information på andra språk kan utgöra ett hinder för ett effektivt skydd av brottsoffren och en form av diskriminering av dem.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att engagera sig aktivt och samarbeta nära i informationskampanjer för att öka allmänhetens medvetenhet om brottsoffers rättigheter enligt EU-rätten, bland annat de särskilda behoven hos barn som är brottsoffer. Parlamentet understryker att sådana medvetandehöjande kampanjer även bör anordnas i skolor för att informera barn om deras rättigheter och ge dem verktygen att identifiera alla slags former av brottslighet som de kan ha utsatts för eller blivit vittnen till. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa kampanjer för att uppmuntra kvinnor och hbtqi-personer att anmäla alla former av könsrelaterat våld, så att kan skyddas och få det stöd de behöver.
34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta bästa praxis i fråga om ett förhållningssätt som utgår från brottsoffrens situation för poliser i deras dagliga arbete.
35. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att engagera sig aktivt, på både regional och nationell nivå, i kampanjer för att förebygga könsrelaterat våld och upprepad viktimisering i rättssystemet och i media och för att främja en kulturförändring i den allmänna opinionen i syfte att undvika attityder eller beteenden där offret skuldbeläggs, vilket kan orsaka ytterligare trauman hos offer för särskilda brott som könsrelaterat våld eller sexuella övergrepp. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att uppmuntra den privata sektorn, it-sektorn och media att utnyttja sin potential på bästa sätt och delta i arbetet med att förebygga våld mot kvinnor och våld i hemmet.
36. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta bästa praxis om inrättande av mekanismer för att uppmuntra och göra det lättare för brottsoffer att anmäla de brott de har utsatts för.
37. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta särskilda åtgärder i händelse

av attacker med ett stort antal offer för att göra det möjligt för många av de drabbade att delta i de straffrättsliga förfarandena.

38. Europaparlamentet påminner medlemsstaterna om att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt risken för hot och vedergällning och behovet av att skydda brottsoffrens värdighet och fysiska integritet, även när de förhörs och lämnar vittnesmål, så att man kan fastställa om och i vilken utsträckning dessa personer bör erbjudas skyddsåtgärder under de straffrättsliga förfarandena.
39. Europaparlamentet understryker vikten av att obligatoriskt hålla brottsoffer underrättade om de straffrättsliga förfaranden som inletts mot förövarna av brotten, i synnerhet när fängelsedomar har utfärdats eller avtjänas.

Det institutionella perspektivet

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fullgöra sina rapporteringsskyldigheter enligt direktivet.
41. Europaparlamentet framhåller vikten av relevanta, uppdelade och jämförbara uppgifter om alla brott, i synnerhet när det gäller våld mot kvinnor och människohandel, för att öka förståelsen av problemet och för att höja medvetenheten samt bedöma och förbättra medlemsstaternas åtgärder till stöd för brottsoffer.
42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att motverka de rättsliga och praktiska bristerna i genomförandet av detta direktiv genom verklig samverkan mellan EU:s olika instrument för brottsofferskydd, till exempel direktiv 2011/99/EU om den europeiska skyddsordern, direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer, direktiv 2011/92/EU om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi och direktiv 2014/42/EU om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen. Parlamentet uppmanar alla medlemsstater och EU att ratificera Europarådets Istanbulkonvention¹ och se till att den tillämpas fullt ut, förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och flickor och genomföra dessa viktiga instrument på ett sammanhängande sätt så att brottsoffer i Europa kan åtnjuta sina rättigheter till fullo.
43. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta med sektorsundersökningar i sin övervakning och rapportering och säkerställa en enhetlig tillämpning av direktivet för att skydda alla brottsoffer, oavsett orsak till viktimiseringen eller särskilda karaktärsdrag, såsom ras, hudfärg, religion, kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning, könsegenskaper, funktionsnedsättning, migrantstatus eller någon annan status.
44. Europaparlamentet påminner om att familjemedlemmar omfattas av definitionen ”brottsoffer” och uppmanar medlemsstaterna att göra en vid tolkning av begreppet ”familjemedlemmar” – och andra viktiga begrepp som ”särskilt sårbara” – så att man inte begränsar förteckningen över potentiella rättighetsinnehavare i onödan.
45. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder för att se till att den

¹ Se parlamentets resolution av den 12 september 2017 om ingåendet av Istanbulkonventionen.

skriftliga och muntliga kommunikationen sker enligt enkla språkstandarder, som är anpassade för minderåriga och människor med funktionsnedsättning, på ett språk som brottsoffret kan förstå, så att brottsoffren kan hållas underrättade om sina rättigheter på ett begripligt, lämpligt och riktat sätt före, under och efter de straffrättsliga förfarandena.

46. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att förseningar som följer av översättnings- och tolkningssvårigheter beaktas i situationer där utövandet av rättigheter omfattas av tidsbegränsningar.
47. Europaparlamentet konstaterar att stalkning är en vanlig form av könsrelaterat våld som kräver särskilda förebyggande åtgärder, och uppmanar därför de sju medlemsstater som ännu inte har gjort det att lagstifta för att göra stalkning till ett brott i enlighet med artikel 34 i Istanbulkonventionen och på grundval av de relevanta bestämmelser i direktivet om brottsoffers rättigheter som avser rätten till skydd av privatliv, rätten till skydd och framför allt rätten att undvika kontakt med förövaren eller med andra potentiella gärningsmän eller medbrottslingar.
48. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förhindra ytterligare viktimisering till följd av förödmjukelse och ärekränkningar av brottsoffret från samhällsmedlemmar som står angriparen nära. Parlamentet erinrar om att sådana uttryck utgör ytterligare viktimisering och inte bör omfattas av yttrandefriheten enligt artikel 10.2 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och enligt rättspraxis från Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna¹.
49. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att det finns ett telefonnummer för krisinformation efter en attack, eller helst att man inkluderar en sådan tjänst i de tjänster som tillhandahålls av det europeiska larmnumret 112, och att det vidtas åtgärder för att erbjuda hjälp på andra språk. Parlamentet uppmanar därför alla medlemsstater att i sin lagstiftning omedelbart införliva artikel 22 i direktivet om brottsoffers rättigheter.
50. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i situationer där ett offer för terrorism inte bor i den medlemsstat där attentatet ägde rum se till att denna medlemsstat samarbetar med bosättningsmedlemsstaten för att underlätta stöd till offret.
51. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla en kostnadsfri nationell telefonjour som är öppen dygnet runt sju dagar i veckan för kvinnor och hbtqi-personer som utsatts för könsrelaterat våld.
52. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att brottsoffer får hjälp från stödverksamheter för brottsoffer före, under och efter straffrättsliga förfaranden, inbegripet psykologiskt stöd. Parlamentet framhåller civilsamhällets viktiga roll i stödet till brottsoffer. Parlamentet anser dock att regeringarna inte bara kan förlita sig på icke-statliga organisationer för att tillhandahålla viktiga stödverksamheter för brottsoffer ("volontärarbete"). Parlamentet framhåller att medlemsstaterna måste se till att öka finansieringen och resurserna för icke-statliga organisationer på området kvinnors och brottsoffers rättigheter och bygga upp kapacitet för att utveckla mekanismer för brottsofferstöd som inbegriper brottsbekämpande myndigheter, hälso- och sjukvården,

¹ Kammarrens dom av den 16 juli 2009, *Féret mot Belgien*, C-573.

socialförvaltningen och civilsamhället.

53. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att erbjuda specialiststöd till offer för terrorism i beredningsplaneringen för att se till att lämplig stödverksamhet tillhandahålls både omedelbart efter en attack och på längre sikt.
54. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta särskilda åtgärder för att se till att information lämnas till offer som inte bor i den medlemsstat där ett terrorattentat har inträffat. Parlamentet anser att sådana åtgärder särskilt bör inriktas på rättigheterna för offer som inte är bosatta i landet i samband med straffrättsliga förfaranden och på ersättning.
55. Europaparlamentet uppmanar alla medlemsstater att i alla lägen bekämpa straffrihet och se till att förövarna ställs inför rätta, så att offren kan känna sig skyddade. Parlamentet uppmanar dessutom alla medlemsstater att arbeta sektorsövergripande för att fastställa och ta itu med systemfaktorer som bidrar till upprepad viktigmisering av människor som befinner sig i utsatta situationer och/eller upplever omfattande diskriminering, eftersom det annars skulle kunna få allvarliga konsekvenser för brottsoffrets psykiska återhämtning.
56. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta rättsliga mekanismer för att kriminalisera förhållande av ett specifikt terrordåd om detta förödmjucar offren och orsakar sekundär viktigmisering genom att skada brottsoffrets värdighet och möjlighet till återhämtning.
57. Europaparlamentet anser att terrorismens offer måste ha en central plats i det europeiska samhället, som en symbol för försvaret av den demokratiska mångfalden. Parlamentet efterlyser därför kongresser, minneshögtider och audiovisuellt material för att höja européernas medvetenhet samt ett europeiskt register över offer avsett för administrativt bruk.
58. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa ett starkare skydd för offer för könsrelaterat våld, inklusive sexuellt våld, som ett sätt att förbättra möjligheterna till rättslig prövning och effektivisera de straffrättsliga förfarandena.
59. Europaparlamentet påminner om de särskilda egenskaperna hos offer för terrorattentat, som faller inom en särskild kategori och har särskilda behov. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta ett särskilt direktiv om skydd av offer för terrorism.
60. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera stödverksamhet, exempelvis stöd och rådgivning i samband med trauman, och tillgång till nödvändig hälso- och sjukvård, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa, som ett led i det riktade stödet till brottsoffer med särskilda behov, såsom barn, kvinnor som utsatts för könsrelaterat våld, offer för människohandel, hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning.
61. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta lämpliga kvalitetskontrollmekanismer för att kunna bedöma huruvida de har uppfyllt kraven på genusmedvetna och kvinno- och barnvänliga standarder i samband med de åtgärder som vidtas inom ramen för stödverksamheter för brottsoffer för att uppmuntra anmälningar

av brott och skydda brottsoffret på ett effektivt sätt.

62. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att hjälpa brottsoffren att hantera de rättsliga, finansiella och praktiska frågorna samt risken för ytterligare viktimisering.
63. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att framhålla den potentiella användningen av det EU-finansierade projektet ”InfoVictims” som ett sätt att nå ut med information till brottsoffer om straffrättsliga processer via olika kommunikationsvägar, såsom broschyrer och affischer. Parlamentet anser att detta projekt stärker utbytet av god praxis i fråga om information till brottsoffer.
64. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta samordnade mekanismer för insamling av uppgifter om offer för terrorattentat som sker på landets territorium och att, genom inrättande och utveckling av en enda kontaktpunkt, förse offren med en webbportal och ett larmnummer eller andra kommunikationsmedel, såsom e-post eller multimedieverktyg, som erbjuder säker, personlig, specifik och relevant information anpassad efter användarens behov med en konfidentiell, kostnadsfri och lättillgänglig stödtjänst. Parlamentet betonar att denna stödtjänst måste kunna ge hjälp och stöd till offer för terrorism enligt deras specifika behov, såsom emotionellt och psykologiskt stöd, samt råd och information om juridiska, praktiska eller finansiella frågor och att den måste kunna bistå offren genom att samverka med de olika administrativa avdelningarna och vid behov företräda dem i detta sammanhang omedelbart efter attentatet och under de straffrättsliga förfarandena samt hjälpa till i nationella förfaranden för ersättningsansökan.
65. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att, så långt som möjligt, förhindra intrång i offrens privatliv och angrepp mot deras anhöriga, särskilt i samband med brottsutredningen och rättsprocessen.
66. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att omvandla den nuvarande europeiska e-juridikportalen till en mer användarvänlig plattform med kortfattad och lättbegriplig information till brottsoffer om deras rättigheter och om vilka förfaranden de måste följa.
67. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att, med full respekt för yttrandefriheten, föra en diskussion med medier och journalister om att vidta självregleringsåtgärder efter ett inträffat terrorattentat för att garantera att offrens och deras anhörigas privatliv skyddas, och att dessutom inse värdet i att samarbeta med organisationer som är specialiserade på hjälp och stöd till offer för att hjälpa offren att hantera den mediebevakning de utsätts för.
68. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta samordningsmekanismer för att säkerställa en effektiv övergång när det gäller stöd till brottsoffer – från omedelbar genusmedveten vård efter ett brott till stöd som de behöver på längre sikt. Parlamentet påpekar att lokala och regionala myndigheter som tillhandahåller majoriteten av stödverksamheterna till brottsoffren bör göras delaktiga i samtliga steg av planeringen, beslutsfattandet och genomförandet. Parlamentet betonar att sådana mekanismer framför allt bör säkerställa att brottsoffren hänvisas till långsiktiga verksamheter där olika organisationer ger stöd i olika skeden. Parlamentet anser att dessa mekanismer även bör ha en gränsöverskridande funktion för att tillhandahålla stödverksamheter för brottsoffer och garantera brottsoffrets rätt till information, stöd och ersättning på

bosättningsorten när brottet har skett i en annan medlemsstat än den där brottsoffret är bosatt.

69. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att, i händelse av ett terrorattentat, inrätta ett samordningscentrum för att föra samman organisationer och experter med nödvändig sakkunskap för att tillhandahålla information, stöd och praktiska tjänster till offren och till deras familjer och anhöriga. Parlamentet betonar att dessa tjänster bör vara konfidentiella, kostnadsfria och lättillgängliga för alla offer för terrorism och särskilt omfatta
- a) emotionellt och psykologiskt specialiststöd, såsom traumastöd och traumarådgivning som är särskilt anpassad efter behoven hos offer för terrorism,
 - b) yrkesinriktade rehabiliteringstjänster för att hjälpa offer som drabbats av skador att hitta nya jobb eller byta karriär,
 - c) underlättande av säkra virtuella kontakter mellan offer samt stödgrupper som drivs av offer,
 - d) samhällsbaserade stödverksamheter,
 - e) tjänster för information till familjemedlemmar om identifieringen av offer och deras kvarlevor och för hemtransport av kvarlevorna.
70. Europaparlamentet beklagar att direktivet om brottsoffers rättigheter har en mer begränsad räckvidd än Istanbulkonventionen när det gäller skydd av offer för könsrelaterat våld (inklusive personer som drabbats av kvinnlig könsstympning). Parlamentet välkomnar icke desto mindre direktivets starkare ansvarsmekanism och betonar att de båda instrumenten bör främjas tillsammans för att maximera skyddet för offer för könsrelaterat våld.
71. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att erbjuda lämpligt informationsmaterial och kostnadsfri juridisk hjälp till offer för terrorism som även är parter i straffrättsliga förfaranden, så att de kan få ett beslut om ersättning.
72. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en europeisk stödfond för terrorismens offer.
73. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta
- a) en särskild permanent webbplats där det är möjligt att bedöma all offentlig information om de stödverksamheter som har inrättats efter ett terrorattentat i den medlemsstaten; informationen bör tillgängliggöras så snart som möjligt och innefatta kontaktuppgifter till alla organisationer med ansvar för att ge stöd och information till offer, familjemedlemmar och allmänheten efter ett terrorattentat, samt information om attentatet och om åtgärder som satts in, bland annat om hur man kan hitta eller ta kontakt med offer som saknas och åtgärder för att hjälpa offer att återvända hem, bland annat
 - i. hur man får tillbaka ägodelar som förlorats till följd av ett attentat,

ii. normala psykologiska reaktioner hos offer för ett attentat och vägledning för offer om hur man lindrar eventuella negativa reaktioner, samt information om möjliga icke-synliga skador, såsom nedsatt hörsel,

iii. information om ersättning av identitetshandlingar,

iv. information om hur man får ekonomiskt stöd, ersättning eller statliga förmåner,

v. information om särskilda rättigheter för offer för terrorism och deras familjemedlemmar, inklusive rättigheter i straffrättsliga förfaranden enligt vad som föreskrivs i direktivet om brottsoffers rättigheter,

vi. all annan information som anses nödvändig för att offren ska hållas underrättade om sina rättigheter och sin säkerhet eller om tjänster som finns tillgängliga för dem,

- b) en webbplats som bara kan nås av offer för terrorattentat och deras familjemedlemmar, med information till offren som inte är offentligt tillgänglig,
- c) planering beträffande information till familjemedlemmar om offrens situation,
- d) enhetlig insamling av uppgifter om offren av alla myndigheter och organisationer som ansvarar för mottagande och behandling av samt stöd till offer; uppgifterna bör samlas in enligt behoven hos alla organisationer som är involverade i åtgärderna efter attentatet och till stöd för offren och deras anhöriga.

- 74. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta nationella nätverk för stödverksamheter för brottsoffer för att stärka samarbetet mellan dessa organisationer och att tillsätta arbetsgrupper för att utbyta god praxis, utveckla utbildning och förbättra kommunikationen mellan myndigheter och brottsoffer.
- 75. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inleda en dialog med medlemsstaterna för att minska de påfallande stora skillnaderna¹ i ekonomisk ersättning som beviljas av varje medlemsstat till offer för terrorattentat.
- 76. Europaparlamentet poängterar den vitala betydelsen av att medlemsstaterna bemöter brottsoffer på ett respektfullt, lyhört och professionellt sätt för att uppmuntra dem att göra anmälningar till brottsbekämpande eller medicinsk personal.
- 77. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att larmnumret 112 är fullt tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och att kampanjer dras igång för att öka medvetenheten om numret.
- 78. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att så snart som möjligt lägga fram en europeisk strategi för förebyggande och bekämpande av alla former av könsrelaterat våld, bland annat med en rättsakt för att stödja medlemsstaterna i deras arbete med att förebygga och avskaffa alla former av våld mot kvinnor och flickor och

¹ Den nationella ekonomiska ersättningen varierar mellan en symbolisk summa på en euro i vissa medlemsstater och 250 000 euro eller mer i andra.

könsrelaterat våld. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att aktivera övergångsklausulen genom att anta ett enhälligt beslut om att våld mot kvinnor och flickor (och andra former av könsrelaterat våld) ska fastställas som brottsrekvisit enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget.

79. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta mekanismer för att driva in adekvat ersättning från förövarna.
80. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra alla bestämmelser i direktivet om brottsoffers rättigheter på ett effektivt sätt, med tillräckliga ekonomiska och finansiella resurser och i fullt samarbete med kommissionen och andra relevanta aktörer, däribland civilsamhället.
81. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i den europeiska säkerhetsagendan även prioritera skydd av personlig säkerhet och skydd mot könsrelaterat och mellanmänskligt våld för alla individer.

o

o o

82. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	26.4.2018
Slutmöstning: resultat	+: 42 -: 4 0: 2
Slutmöstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Jan Philipp Albrecht, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Michał Boni, Caterina Chinnici, Anna Maria Corazza Bildt, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Eva Joly, Dietmar Köster, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, Florent Marcellesi, Louis Michel, Angelika Mlinar, Claude Moraes, Maria Noichl, Ivari Padar, Marijana Petir, Pina Picierno, Judith Sargentini, Branislav Škripek, Michaela Šojdrová, Helga Stevens, Ernest Urteaga, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Kristina Winberg, Anna Záborská
Slutmöstning: närvarande suppleanter	Carlos Coelho, Andrejs Mamikins, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Evelyn Regner, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Julie Ward
Slutmöstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Francisco Assis, Esther Herranz García, Verónica Lope Fontagné, Patricija Šulin

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET ANSVARIGA UTSKOTTET**

42	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Nathalie Griesbeck, Sophia in 't Veld, Louis Michel, Angelika Mlinar, Maite Pagazaurtundúa Ruiz
EFDD	Kristina Winberg
GUE/NGL	Malin Björk, Cornelia Ernst
PPE	Asim Ademov, Michał Boni, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Esther Herranz García, Monika Hohlmeier, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Barbara Kudrycka, Verónica Lope Fontagné, Patricija Šulin, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Francisco Assis, Vilija Blinkevičiūtė, Caterina Chinnici, Tanja Fajon, Sylvie Guillaume, Dietmar Köster, Andrejs Mamikins, Claude Moraes, Maria Noichl, Ivari Padar, Pina Picierno, Evelyn Regner, Julie Ward, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Jan Philipp Albrecht, Eva Joly, Florent Marcellesi, Judith Sargentini, Ernest Urtasun

4	-
ECR	Branislav Škripek
PPE	Marijana Petir, Michaela Šojdrová, Anna Záborská

2	0
ECR	Helga Stevens
NI	Udo Voigt

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster